

Елин Пелин

По пътя
(Драма в стихове)

Петък срещу събота. Мрачен есенен ден. По калното шосе към Горубленските ханчета се кандилкат тияни Пижо и Пендо. От двете страни дълбоки ровове, край които се редят стари и печални върби с голи клони. Над полето от време на време прелита самотна врана и унило грачи. Неиде остро скърцат кола. Далече се чува задавено рев на автомобил.

Пендо

Маке, маке Пижо, глей че одоцнахме!

Пижо

Глей си кефо, Пендо, нали му кръцнахме!

Пендо

Бе оно така е, ама мойта Пена
па че ми завира в очите вретена.

Пижо

Мене обичайо знае мойта Злата,
земе ли да дудне, че спи при свинята.

Пендо

Мани, мани, Пижо, зла е мойта Пена,
ама я каков съм! – Бре да е родена
светица у църква, па не че да трае –
мъж ли съм, каков съм, не сака да знае,
уврем ли се, ете, много у механите,
виж я че си пули очи на вратите,
па като заока – кълне, та се кине,
мисли, като прием – та свето че загине!

Пижо

Па я кога прием и жената ока,
отваря ми жажда за още пол' ока.

Пендо

Вино без окане – ти ми го не фали,
ама мойта Пена много го прекали.

Пижо

Па нали им знаеш леко на жените:
удри по главата, дърпай за косите.
Че се сърди три дни, па че и мине –
женско сърце, брате, от лобут не стине.

Пендо

Стари хора казват: дека не помага,
ете блага дума – тамо пък тояга.
Ама ти лобуто мен не препоръчвай.
ако ти понася, сами си го ручай,
А бе хей, човече, тебе не млати ли
бирнико зимьска, ама на... плати ли?

Пижо

Хем ме би човеко, хем си зе парите.
Пендо, не се блъскай тамо с хоратите,
недей да човърка мойте стари рани.
Било какво било, ти него го мани,
кое е минало, оно се не връща.

Пендо

Историята, брате, се една и суца,
остава си само за гърбо човешки.

Пижо

Тук са прави, Пендо, твойте забележки.
Такива са, брате, хорските судбини –

бог даде тояги, па тогай гърбини.

Пендо

А бре, Пижо, оди по-право по пато,
да се не халосаш у некое блато!

Пижо

Бе я одим право, ами друмо криви.
Некой да ни види, че ни стори диви.

Пендо

Така ли отиде днеска у София?

Пижо

Море мен ока ме мировий судия.
Та съм ходил право по конец ти кажем,
се мислих какво че у съдо да лажем.

Пендо

По какво ли дело, да се невидело?

Пижо

За пари суди ме менджията Ташко,
жив да го попарят... Па излезох мажко!
Господин судийо, като окнах тамо,
платил съм си борчо я на милостта му,
суди какво судиш, ама те така е –
това що казувам, цело село знае.
Платил съм ти, брате, и отгор наплатил,
ова душа знае що съм си изпатил,
бил съм си жената таман десет пати,
зер продавах ниви, додек да се плати.
Па она не дава, реве, та се дере,

и отвори уста, па ка ме забере:
мъж ли си, какво си – с катран да те мажат!
За борчове пусти всеки ден те тражат!
Я си траем, траем, па ми кипне кело,
пред очи ми, брате, темно-потъмнело.
Па станем, па удрям, додек жива шава,
после ми е жално, ама да прощава!

Пендо

Е какво отсуди тамо судията?

Пижо

Мани, мани, брате, навех си белята!
Кълнеш ли се, дума, че нема да даваш?
Кълнеш ли се, каже, или само шаваш?

Пендо

Бре, макя му стара!
Е, какво осърба ти тая попара?

Пижо

Че се кълнем, кажем, дал съм си парите.
Вангелето свето, цело със корите
изидам... и кръсто и попо, нали е за право!

Пендо

Бива си те, Пижо, държал си се здраво.
Май за судията това е кораво.

Пижо

Он дрънна звънецо – глоби ме синецо.

*В това време ги настига автомобил. Пижо и Пендо бягат кой къде види.
После се явява из нивите Пендо.*

Пендо

Бре, каква е брате, тая гяволия?

Пижо (кръсти се)

Това е колата на свети Илия.

Пендо

Що че това време светец на земята?
Па ако е слезнал, тражи си белята!

Пендо

Дошел е човеко малко да ни сплаши.

Пендо

Колко за плашенъе, имаме си наши:
и конни и пеши, и младши и старши!

Пижо

В грехове сме, брате, улезли до гуша
и никой не мисли за своята душа –
се така не може оно да се кара!

Пендо

Душа сега требе само на гайдара.

Пижо

От дума на дума, те ни при ханчето!
Че привържем малко и тука кончето.

(сваля си торбата)

Пендо

Е, па... да улезнем, какво че да чиним!
Да прием по чашка и да си починем.

Пижо

Те оно така е: човешката душа,
ако я не поиш, она те не слуша.

*Влизат в ханчето. Вратата след тях се затваря с остро скърцане.
Завесата пада.*

КРАЙ

© Елин Пелин

Източник: Словото
Набиране: Георги Величков

Публикация:

Елин Пелин. Събрани съчинения в шест тома, том трети
„Български писател“, С. 1977.
Под редакцията на Тодор Боров, Кръстьо Генов и Пеньо Русев.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/5586>]